

Lithuanian translation of *Breast screening can save lives*

Krūtų patikrinimas gali išgelbėti gyvybę

50-ies – 70-ies metų Šiaurės Airijoje gyvenančios moterys kas 3 metus yra kviečiamos pasitikrinti krūtų. Tai – krūties švietimas specialiais rentgeno spinduliais, vadinamas mamograma. Vyresnės nei 70-ies metų amžiaus moterys automatiškai nėra kviečiamos, tačiau jos yra skatinamos kreiptis į vietinį patikrinimo centrą ir pačios užsiregistruoti patikrinimui.

Kodėl reikia tikrintis?

Krūtų švietimas mažina mirtingumą nuo krūties vėžio.

- Krūtų vėžys yra labiausiai paplitęs vėžinis susirgimas tarp Šiaurės Airijos moterų – pagal Šiaurės Airijos vėžinių susirgimų registro statistinius duomenis 1 iš 12 moterų iki 75 metų amžiaus susirgs krūties vėžiu.
- Su amžiumi didėja ir susirgimo krūties vėžiu rizika.
- Peršviečiant krūtis galima diagnozuoti vėžinį susirgimą ankstyvojoje jo vystymosi stadijoje dar prieš pasirodant kitiems simptomams.
- Jei vėžys nustatytas ankstyvoje vystymosi stadijoje yra didelė visiško išgydymo tikimybė.

Kaip vyksta patikrinimas?

Pirmasis apsilankymas gali užtrukti iki 30 minučių. Norint atlikti mamogramą, reikės nusirengti iki juosmens, todėl patartina į patikrinimą ateiti apsivilkus palaidine ir sijonu, o ne suknele. Patikrinimą atliekantys medikai parodys, kaip padėti krūtį tarp specialių rentgeno aparato plokštelių. Mamograma atliekama per keletą sekundžių ir gaunamos radiacijos kiekis yra labai nedidelis.

Kur eiti?

Priklausomai nuo to, kur gyvenate, jūs būsite pakviesta atvykti arba į vietinį patikrinimo centrą (žr. Kontaktiniai duomenys) arba į mobilų patikrinimo punktą. Abiejose vietose patikrinimas atliekamas labai panašiai, tačiau mobilūs patikrinimo punktai turi nedidelius įėjimus, todėl moterims su judėjimo negalia patartina vykti į vietinį patikrinimo centrą. Moterims, turinčioms krūtų implantus, reikia vykti tik į patikrinimo centrą.

Ar rentgenologinis patikrinimas yra skausmingas?

Kai kurioms moterims ši procedūra sukelia šiek tiek nepatogumų ir tik nedaugeliui sukelia skausmą, nes norint gauti geros kokybės vaizdą, krūtis turi būti tvirtai laikoma ir šiek tiek spaudžiama. Tačiau tai neilgai trunkanti procedūra ir antrą kartą ji sukelia mažiau nepatogumų.

Kada gausiu atsakymą?

Paprastai rezultatai atsiunčiami jums ir jūsų šeimos gydytojui per 3 savaites.

Ką reiškia, jei būsiu pakviesta papildomam patikrinimui?

Maždaug 1 iš 20 moterų yra kviečiama antram patikrinimui, nes gauti rezultatai rodo, kad reikia atlikti papildomus tyrimus. Tai dar nereiškia, kad kažkas blogai – 4 iš 5 moterų, kviestos atlikti papildomus tyrimus, gauna normalius atsakymus.

Ar patikimi yra tokio krūtų patikrinimo rezultatai?

Tai patikimiausias būdas nustatyti krūtų vėžį ankstyvoje stadijoje. Deja, tai nėra idealus būdas, kadangi pastebimi ne visi vėžiniai susirgimai.

Ar toks krūtų patikrinimas apsaugo nuo krūtų vėžio?

Ne. Rentgenologinis patikrinimas tik padeda diagnozuoti vėžį ankstyvoje stadijoje, kada gydymas būna efektyvesnis. Tačiau tokio patikrinimo metu vėžinis susirgimas diagnozuojamas tik tuo atveju, jei vėžys jau pradėjęs vystytis. Krūtų vėžys gali pradėti vystytis bet kuriuo metu ir kai kurioms moterims jis pradeda vystytis tarp patikrinimų. Būtina reguliariai pačioms apžiūrėti krūtis ir stebėti, ar nėra kokių pakitimų (skaitykite lankstinuką: "Pažink krūtis: kaip pastebėti pakitimus"). Jei turite nusiskundimų, kreipkitės pas savo šeimos gydytoją, net jei jums neseniai buvo atlikta mamograma.

Iš kur gavote mano kontaktinius duomenis?

Duomenis surenkami iš šeimos gydytojų pacientų sąrašų, todėl labai svarbu, kad gydytojas turėtų tikslius jūsų duomenis ir adresą. Duomenys surenkami kas 3 metai, todėl pirmąjį kvietimą krūtų patikrinimui jūs nebūtinai gausite tais pačiais metais, kai jums sukaks 50. Jei esate užsiregistravusi pas gydytoją, kvietimą atvykti pasitikrinti krūtų būtinai gausite iki 53-iojo gimtadienio.

Kaip naudojama informacija apie mano patikrinimą?

Patikrinimų įrašai yra nuolatos peržiūrimi ir stebimi siekiant gerinti programos kokybę ir tobulinti medikų įgūdžius. Tai svarbi bet kurios tyrimo programos dalis. Šiaurės Airojos krūtų tikrinimo programoje dirbantys medikai gali bet kada peržiūrėti jūsų tyrimų rezultatus. Jei pageidaujate išsamesnės informacijos apie tai, kaip saugomi įrašai, kreipkitės į Kokybės užtikrinimo centrą

(the Quality Assurance Reference Centre) telefonu 028 9055 3949.

Ar reikia tikrintis jaunesnėms nei 50 metų amžiaus moterims?

Jaunesnės nei 50 metų amžiaus moterys nekviečiamos šviestis krūtų, nes tokiame amžiuje:

- susirgimo krūtų vėžiu rizika yra mažesnė;

- paprastai krūtis audinys yra žymiai tankesnis ir dėl to mamogramos yra sunkiau įvertinamos.

Tačiau jei turite nusiskundimų ir jūsų šeimoje yra buvę krūtis vėžio atvejų, kreipkitės į šeimos gydytoją.

Kas būna, jei man jau buvo nustatytas krūtis vėžys?

Jei jau buvote gydoma nuo krūtis vėžio ir atlikote po gydymo skiriamą priežiūros kursą, labai svarbu reguliariai, kas 3 metus, tikrintis krūtis. Jei turite klausimų, kreipkitės į savo šeimos gydytoją arba vietinį krūtų tikrinimo centrą.

Tikrinimo centrai

Belfast Health and Social Care Trust (also covering South Eastern HSC Trust)

The Screening Centre
12-22 Linenhall Street
Belfast BT2 8BS
Tel: 028 9033 3700

Northern Health and Social Care Trust

Northern Area Breast Screening and Assessment Unit
Level A, Antrim Area Hospital
45 Bush Road
Antrim BT41 2RL
Tel: 028 9442 4425

Southern Health and Social Care Trust

The Breast Screening Unit
Lurgan Hospital
Sloan Street
Lurgan BT66 8NX
Tel: 028 3834 7083

Western Health and Social Care Trust

The Breast Screening Unit
Ground Floor, The Nurses' Home
Altnagelvin Area Hospital
Glenshane Road
Londonderry BT47 6SB
Tel: 028 7161 1443

Išsamesnę informaciją apie krūtų patikrinimą arba informaciją, išdėstyta šiame lankstinuke, kitomis kalbomis arba kitais formatais galite rasti

www.cancerscreening.n-i.nhs.uk arba kreipkitės į vietinį patikrinimo centrą.

Sudarė ir išleido Visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba Sveikatos, socialinės rūpybos ir visuomenės saugos skyriaus prašymu.